

Stajyer Haklarının Devamlılığı Projesi Proje Araştırma Birimi Raporu

1) Genel Olarak:

Hukuk fakültelerinde teorik eğitimin tamamlanmasının ardından avukatlık mesleğine aday olan stajyerler, tabi tutuldukları 1 yıllık staj sürecinin sonunda bağlı buldukları baroya başvurarak Staj Bitim Belgesi almaktadırlar. “Stajyer” sıfatı sahipliği staj bitim belgesinin alınması ile sona ermekte, bunun yanı sıra sahip olunan diğer hak ve güvenceler de stajyer avukatın elinden alınmakta, avukatlık ruhsatının verilmesine kadar geçen süreçte lisans eğitimini ve mesleki stajını tamamlamış avukat adayları vasıfsız ve güvencesiz bırakılmaktadır. Bu kapsamda “Stajyer Haklarının Devamlılığı” başlıklı proje başlatılmış olup proje araştırma birimi olarak görev almış bulunmaktayız. Proje konusu, stajyer haklarının devamlılığı hususu başta olmak üzere ilave bir takım talepler de içerecek şekilde araştırılmıştır. Araştırma, tespit ve değerlendirmelerimize aşağıda başlıklar halinde yer verilmiştir.

2) Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Bakımından Stajyer Avukat:

13.02.2011 tarihinde kabul edilen 6111 sayılı kanun 52. maddesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanuna eklenen geçici 32. maddede şu şekildedir;

“GEÇİCİ MADDE 32 – (Ek: 13/2/2011-6111/52 md.)

Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin yedinci fıkrası uyarınca genel sağlık sigortalısı sayılan yabancı uyruklu öğrencilerden yükseköğrenimleri, aynı maddenin sekizinci fıkrası uyarınca avukatlık stajına başlayanlardan stajyerlikleri anılan fıkraların yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış olanların genel sağlık sigortalılıkları söz konusu fıkraların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar ve yabancı uyruklu öğrenciler ilgili üniversitelerce, stajyerler Türkiye Barolar Birliğince bu tarihten itibaren bir ay içerisinde genel sağlık sigortası giriş bildirgesiyle Kuruma bildirilir.

Maddeden de anlaşılacağı üzere stajyer avukatların Genel Sağlık Sigortası (GSS), Türkiye Barolar Birliği (TBB) tarafından yapılmaktadır. Bu düzenleme yerinde olmakla birlikte yeterli değildir. Şöyle ki; 5510 sayılı kanun kapsamında TBB tarafından stajyer avukatlara yapılan GSS, Staj Bitim Belgesinin alınması ile sona ermektedir. Bireysel veya ortaklı olarak faaliyet gösteren avukatlar 5510 sayılı kanunun 4-b maddesi kapsamında zorunlu sigortalı sayılmakta, kanunen tanınan kısa ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası haklarından prim ödemek suretiyle yararlanmaktadırlar. Başka bir avukatın yanında ücretli olarak çalışan avukatlar ise aynı kanunun 4-a maddesi kapsamında zorunlu sigortalı sayılmakta ve kısa ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası haklarından yararlanmaktadır. Stajyer avukatlar ise kısa ve uzun vadeli sigorta kolları bakımından zaten her hangi bir hakka sahip olmamakla birlikte, staj bitim belgesinin verilmesiyle GSS hakkını da yitirmektedir. Avukat sıfatını henüz kazanmadığı için 4-b veya 4-a kapsamında sigortalı olma imkânı da bulunmamaktadır. GSS, 5510 sayılı kanunla zorunlu hale getirilmiştir. Şu kadar ki bireyler 4-a 4-b 4-c maddeleri bakımından sigortalı sayılmasalar dahi, yani bir işyerine sahip olmasalar, bir iş yerinde çalışmasalar dahi GSS primi ödemek zorundadırlar. Bu husus stajyer avukat bakımından değerlendirilecek olursa, staj bitim belgesini alan stajyer, avukatlık ruhsatının verilmesine kadar geçen süreçte SGK’ ya GSS primi ödemek zorunda kalmaktadır. Bu nedenle **TBB tarafından stajyer avukatlara yapılan GSS, Staj Bitim Belgesinin alınmasından sonra da devam ettirilmeli, Avukatlık Ruhsatının fiilen teslimi tarihinde sona ermelidir.**

3) Avukatlık Kanunu Madde 26 İle Tanınan Hak ve Yetkiler:

Stajyerlerin yapabileceği işler

Madde 26 – (Değişik: 2/5/2001 - 4667/14 md.)

Stajyerler, avukat yanında staja başladıktan sonra, avukatın yazılı muvafakati ile ve onun gözetimi ve sorumluluğu altında, sulh hukuk mahkemeleri, sulh ceza mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebilir ve icra müdürlüklerindeki işleri yürütebilirler.

Bu yetki, staj bitim belgesinin verilmesi veya staj listesinden silinme ile sona erer.

Avukatlık Kanununun Stajyerlerin Yapabileceği İşler başlıklı 26. maddesinde stajyerlere bir takım yetkiler tanınmıştır. Ne var ki 2. fıkra uyarınca bu yetkiler staj bitim belgesinin verilmesi veya staj listesinden silinme ile sona ermektedir. Avukatlık ruhsatının alınmasına kadar geçen sürede, avukat sıfat ve yetkisine sahip olmadığı için kendi ad ve hesabına da iş yapamamaktadır. Elbette ki ruhsat almaksızın kendi ad ve hesabına iş yapamayacağı kabul edilmekle birlikte, ruhsat alınmasına kadar geçen sürede stajyer avukata 26. madde kapsamında tanınan yetkilerin elinden alınmasıyla hak kaybı yaşanmaktadır. Çeşitli sorun ve aksaklıklara yol açan bu husus yargılamaya dahi konu olmuştur. Yargıtay 11. Ceza Dairesinin ilgili kararı aşağıda verilmiştir. Bu nedenle söz konusu **yetki, staj bitim belgesinin verilmesi ile değil avukatlık ruhsatının fiili olarak teslim edilmesi ile sona ermelidir.**

“T.C.

YARGITAY

11. CEZA DAİRESİ

E. 2013/6124

K. 2014/1687

T. 4.2.2014

• **AVUKAT SIFATINI KAZANMAYAN SANIK (Adına Avukatlık Kanununun 56. Md. Gereğince “Yetki Belgesi” Düzenlenmesi - Sanığın Bu Belgeye Dayanarak Duruşmalara Katılması/Muvafakatname İle Stajyer Avukatların Dahı İcra Takip İşlemlerini Yapma Yetkisinin Bulunduğu Sanığın da Yetki Belgesi Verildiği Tarih İtibariyle Bu Statüye Sahip Olduğu/Yapılan Sahteciliğin “Faydasız Sahtecilik” Olarak Nitelenmesi Gerektiği)**

• **STAJ BİTİRME RAPORUNUN BARO BAŞKANLIĞINA ULAŞMAMASI NEDENİYLE AVUKAT SIFATINI KAZANAMAYAN SANIK (Adına Düzenlenen “Yetki Belgesi” ile Duruşmalara Katılması - Yapılan Sahteciliğin “Faydasız Sahtecilik” Olarak Nitelenmesi Gerektiği)**

• **FAYDASIZ SAHTECİLİK (Staj Bitirme Raporunun Baro Başkanlığına Ulaşmaması Nedeniyle Avukat Sıfatını Kazanmayan Sanık Adına Çıkarılan Yetki Belgesi ile Duruşmalara**

Girme - Muvafakatname İle Stajyer Avukatların Dahı İcra Takip İşlemlerini Yapma Yetkisinin Bulunduğu Sanığın da Yetki Belgesi Verildiği Tarih İtibariyle Bu Statüye Sahip Olduğunun)

• YETKİ BELGESİ İLE DURUŞMALARA GİREN STAJYER AVUKAT (Staj Bitirme Raporunun Baro Başkanlığına Ulaşmaması Nedeniyle Avukat Sıfatını Kazanmayan Sanık - Muvafakatname İle Stajyer Avukatların Dahı İcra Takip İşlemlerini Yapma Yetkisinin Bulunduğu Sanığın da Yetki Belgesi Verildiği Tarih İtibariyle Bu Statüye Sahip Olduğu/Yapılan Sahteciliğin “Faydasız Sahtecilik” Olarak Nitelenmesi Gerektiği)

1136/m.26,56

ÖZET : İstanbul Barosu avukatlarından olan sanık tarafından yanında avukatlık stajını tamamlayan, ancak staj bitirme raporunun Baro Başkanlığına ulaşmaması nedeniyle baro siciline kaydına karar verilmeyen ve avukat sıfatını kazanmayan sanık adına, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 56. maddesi gereğince “yetki belgesi” düzenlenmesi ve sanığın bu yetki belgelerini kullanarak Asliye Hukuk Mahkemesinin davasının duruşmasına davalı vekili olarak katılması, İstanbul 10. İcra Müdürlüğü'nün ve Erzurum 4. İcra Müdürlüğü'nün icra takip dosyalarında işlemler yapmasından ibaret olayda; sanıkların, Erzurum 1.Asliye Hukuk Mahkemesindeki davanın davalısı konumunda olmaları nedeniyle duruşmaya katılmasalar dahi, davacı tarafın katılımı ile yargılamanın devam edeceği, dolayısıyla davalı tarafın duruşmaya katılmamasının kendileri bakımından sonuca etkili olmadığı; diğer yandan yetki belgesinin kullanılmasının icra takip işlemleri yönünden değerlendirildiğinde de, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 26. maddesine göre verilecek muvafakatname ile stajyer avukatların dahı icra takip işlemlerini yapma yetkisinin bulunduğu, sanığın da yetki belgesi verildiği tarih itibariyle bu statüye sahip olduğunun ve dolayısıyla suça konu yetki belgelerinin kullanılması ile elde edilebilecek olan hukuki sonuçların elde edilmesi mümkün olduğunun anlaşılması karşısında; bu haliyle yapılan sahteciliğin “faydasız sahtecilik” olarak nitelenmesi gerektiği gözetilmelidir.

DAVA : Dosya incelenerek gereği düşünüldü:

KARAR : Yapılan duruşmaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin soruşturma sonuçlarına uygun şekilde oluşan inanç ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre, katılan vekili ile sanık Y. Y. müdafii ve diğer sanık C. Ö.'in yerinde görülmeyen sair temyiz itirazlarının reddine;

Ancak,

İstanbul Barosu avukatlarından olan sanık Y. Y. tarafından 01.09.2004 ile 04.10.2005 tarihleri arasında yanında avukatlık stajını tamamlayan, ancak staj bitirme raporunun Baro Başkanlığına ulaşmaması nedeniyle baro siciline kaydına karar verilmeyen ve avukat sıfatını kazanmayan sanık C. Ö. adına, 05.09.2006 ve 22.02.2007 tarihlerinde, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 56. maddesi gereğince “yetki belgesi” düzenlenmesi ve sanık C.'in bu yetki belgelerini kullanarak Erzurum 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 2005/382 esas sayılı davasının 07.09.2006 tarihli duruşmasına davalı vekili olarak katılması, İstanbul 10. İcra Müdürlüğü'nün 2006/99 esas sayılı ve Erzurum 4. İcra Müdürlüğü'nün 2007/199 Tal. sayılı icra takip dosyalarında işlemler yapmasından ibaret olayda; sanıkların, Erzurum 1.Asliye Hukuk Mahkemesindeki davanın davalısı konumunda olmaları nedeniyle duruşmaya katılmasalar dahi, davacı tarafın katılımı ile

yargılamanın devam edeceği, dolayısıyla davalı tarafın duruşmaya katılmamasının kendileri bakımından sonuca etkili olmadığı; diğer yandan yetki belgesinin kullanılmasının icra takip işlemleri yönünden değerlendirildiğinde de, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 26. maddesine göre verilecek muvafakatname ile stajyer avukatların dahi icra takip işlemlerini yapma yetkisinin bulunduğu, sanık C.'in da yetki belgesi verildiği tarih itibariyle bu statüye sahip olduğunun ve dolayısıyla suça konu yetki belgelerinin kullanılması ile elde edilebilecek olan hukuki sonuçların elde edilmesi mümkün olduğunun anlaşılması karşısında; bu haliyle yapılan sahteciliğin “faydasız sahtecilik” olarak nitelenmesi gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde karar verilmesi,

SONUÇ : Yasaya aykırı, katılan vekili, sanık Y. Y. müdafii ve sanık C. Ö.'in temyiz itirazları bu nedenle yerinde görüldüğünden, hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Kanunun 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 04.02.2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.

4) Sonuç Olarak:

Yapılan araştırma ve değerlendirmeler sonucunda staj döneminin sona ermesi ile staj bitim belgesi alan ancak avukatlık ruhsatının fiili teslim tarihi beklemek durumunda kalan stajyer avukatların uğradıkları hak kayıpları şu şekildedir;

1. TBB tarafından stajyerler adına ödenen GSS primlerinin kesilmesi ile stajyerlerin kanunla zorunlu kılınan GSS primini ödemek zorunda kalmaktadır.
2. Avukatlık Kanunu m. 26 da tanınan hak ve yetkileri kullanamamaktadır.

Söz konusu hak kayıplarının önüne geçilmesi amacı ile başlatılan proje çalışmasının araştırma safhasında 6. maddede yer verilen düzenlemenin gerekçeleri ile birlikte İzmir Barosu Başkanlığı'na sunulması hedeflenmektedir.

Başta stajyer avukatlara tanınmayan ücret ve diğer sosyal güvenlik hakları olmak üzere önemli eksiklikler tespit edilmişse de proje kapsamının dışında olması ve farklı bir çalışma süreci gerektirmesi sebebi ile ayrı bir proje konusu yapılması gerektiğine bu tarihe kadar yapılan genel toplantılarda bildirilen görüşler de dikkate alınarak karar verilmiştir. Bu doğrultuda yapılan çalışma proje konusu ile sınırlı tutulmak suretiyle tamamlanmıştır.

Proje Araştırma Birimi

Stj. Av. Ash ÜSTÜN

Stj. Av. Ö. Oğuzhan MERAL